

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഏകാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഏകാദശോദ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച

നിശമ്യ ഗദതാമേവമൃഷീണാം ധനുഷി ധ്രുവഃ |
സന്ദധ്യസ്ത്രമുപസ്സ്പൃശ്യ യന്നാരായണനിർമിതം || 1 ||

സന്ധീയമാന ഏതസ്മിൻമായാ ഗുഹ്യകനിർമിതാഃ |
ക്ഷിപ്രം വിനേശൂർവിദൂര ക്ലേശാ ജ്ഞാനോദയേ യഥാ || 2 ||

തസ്യാർഷാസ്ത്രം ധനുഷി പ്രയുജ്ഞതഃ
സുവർണപുംഖാഃ കലഹംസവാസസഃ |
വിനിഃസൃതാ ആവിവിശൂർദ്വിഷദ്ബലം
യഥാ വനം ഭീമരവാഃ ശിഖണ്ഡിനഃ || 3 ||

തൈസ്തിഗ്മധാരൈഃ പ്രധനേ ശിലീമുഖൈ -
രിതസ്തതഃ പുണ്യജനാ ഉപദ്രുതാഃ |
തമഭ്യധാവൻ കുപിതാ ഉദായുധാഃ
സുപർണമുന്നദ്ധഹണാ ഇവാഹയഃ || 4 ||

സ താൻ പൃഷ്ഠത്കൈരഭിധാവതോ മൃഗേ
നികൃത്തബാഹൂരുശിരോധരോദരാൻ |
നിനായ ലോകം പരമർകമണ്ഡലം
വ്രജന്തി നിർഭിദ്യ യമൂർധ്വരേതസഃ || 5 ||

താൻ ഹന്യമാനാനഭിവീക്ഷ്യ ഗുഹ്യകാ -
 നനാഗസശ്ചിത്രരഥേന ഭൂരിശഃ |
 ഔത്താനപാദിം കൃപയാ പിതാമഹോ
 മനുർജഗാദോപഗതഃ സഹർഷിഭിഃ || 6 ||

മനുരുവാച
 അലം വത്സാതിരോഷേണ തമോദ്വാരേണ പാപ്മനാ |
 യേന പുണ്യജനാനേതാനവധീസ്ത്വമനാഗസഃ || 7 ||

നാസ്മത്കുലോചിതം താത കർമ്മൈതത്സദ്വിഗർഹിതം |
 വധോ യദുപദേവാനാമാരബ്ധസ്തേ്യകൃതൈനസാം || 8 ||

നന്വേകസ്യാപരാധേന പ്രസംഗാദ് ബഹവോ ഹതാഃ |
 ഭ്രാതൂർവധാഭിതപ്തേന ത്വയാംഗ ഭ്രാത്യവത്സല || 9 ||

നായം മാർഗോ ഹി സാധുനാം ഹൃഷീകേശാനുവർതിനാം |
 യദാത്മാനം പരാഗ്ഗൃഹ്യ പശുവദ്ഭൂതവൈശസം || 10 ||

സർവഭൂതാത്മഭാവേന ഭൂതാവാനം ഹരിം ഭവാൻ |
 ആരാധ്യാപ ദുരാദായം വിഷ്ണോസ്തത്പരമം പദം || 11 ||

സ ത്വം ഹരേരനുധ്യാതസ്തത്പുംസാമപി സമ്മതഃ |
 കഥം ത്വവദ്യം കൃതവാനനുശിക്ഷൻ സതാം വ്രതം || 12 ||

തിതിക്ഷയാ കരുണയാ മൈത്ര്യോ ചാഖിലജന്തുഷു |
 സമത്യേന ച സർവാത്മാ ഭഗവാൻ സമ്പ്രസീദതി || 13 ||

സമ്പ്രസന്നേ ഭഗവതി പുരുഷഃ പ്രാകൃതൈർഗുണൈഃ |
 വിമുക്തോ ജീവനിർമുക്തോ ബ്രഹ്മ നിർവാണമൃച്ഛതി || 14 ||

ഭൂതൈഃ പഞ്ചഭിരാഭഞ്ചൈർയോഷിത്പുരുഷ ഏവ ഹി |
തയോർവ്യവായാത്സംഭൂതിർയോഷിത്പുരുഷയോരിഹ || 15 ||

ഏവം പ്രവർത്തതേ സർഗഃ സ്ഥിതിഃ സംയമ ഏവ ച |
ഗുണവ്യതികരാദ്രാജൻ മായയാ പരമാത്മനഃ || 16 ||

നിമിത്തമാത്രം തത്രാസീന്നിർഗുണഃ പുരുഷർഷഭഃ |
വ്യക്താവ്യക്തമിദം വിശ്വം യത്ര ഭ്രമതി ലോഹവത് || 17 ||

സ ഖൽവിദം ഭഗവാൻ കാലശക്ത്യാ
ഗുണപ്രവാഹേണ വിഭക്തവീര്യഃ |
കരോത്യകർതൈവ നിഹന്ത്യഹന്താ
ചേഷ്ടാ വിഭൂമ്നഃ ഖലു ദുർവിഭാവ്യാ || 18 ||

സോഽനന്തോഽന്തകരഃ കാലോഽനാദിരാദികൃദവ്യയഃ |
ജനം ജനേന ജനയൻമാരയൻമൃത്യുനാന്തകം || 19 ||

ന വൈ സ്വപക്ഷോഽസ്യ വിപക്ഷ ഏവ വാ
പരസ്യ മൃത്യോർവിശതഃ സമം പ്രജാഃ |
തം ധാവമാനമനുധാവന്ത്യനീശാ
യഥാ രജാംസ്യനിലം ഭൂതസംഘാഃ || 20 ||

ആയുഷോഽപചയം ജന്തോസ്തമൈവോപചയം വിഭുഃ |
ഉഭാഭ്യാം രഹിതഃ സ്വസ്ഥോ ദുഃസ്ഥസ്യ വിദധാത്യസൗ || 21 ||

കേചിത്കർമ്മ വദന്ത്യേനം സ്വഭാവമപരേ നൃപ |
ഏകേ കാലം പരേ ദൈവം പുംസഃ കാമമുതാപരേ || 22 ||

അവ്യക്തസ്യാപ്രമേയസ്യ നാനാശക്ത്യുദയസ്യ ച |
ന വൈ ചികീർഷിതം താത കോ വേദാമ സ്വസംഭവം || 23 ||

ന ചൈതേ പുത്രക ഭ്രാതൃർഹന്താരോ ധനദാനുഗാഃ |
വിസർഗാദാനയോസ്താത പുംസോ ദൈവം ഹി കാരണം || 24 ||

സ ഏവ വിശ്വം സൃജതി സ ഏവാവതി ഹന്തി ച |
അഥാപി ഹ്യനഹങ്കാരാന്നാജ്യതേ ഗുണകർമ്മഭിഃ || 25 ||

ഏഷ ഭൂതാനി ഭൂതാത്മാ ഭൂതേശോ ഭൂതഭാവനഃ |
സ്വശക്ത്യാ മായയാ യുക്തഃ സൃജത്യന്തി ച പാതി ച || 26 ||

തഥേവ മൃത്യുമമൃതം താത ദൈവം
സർവാത്മനോപേഹി ജഗത്പരായണം |
യസ്മൈ ബലിം വിശ്വസൃജോ ഹരന്തി
ഗാവോ യഥാ വൈ നസി ദാമയന്ത്രിതാഃ || 27 ||

യഃ പഞ്ചവർഷോ ജനനീം ത്വം വിഹായ
മാതുഃ സപത്ന്യാ വചസാ ഭിന്നമർമാ |
വനം ഗതസ്തപസാ പ്രത്യഗക്ഷ -
മാരാധ്യ ലേഭേ മുർധ്നി പദം ത്രിലോക്യാഃ || 28 ||

തഥേനമംഗാത്മനി മുക്തവിഗ്രഹേ
വ്യപാശ്രിതം നിർഗുണമേകമക്ഷരം |
ആത്മാനമൻവിച്ഛ വിമുക്തമാത്മദൃഗ്
യസ്മിന്നിദംഭേദമസത്പ്രതീയതേ || 29 ||

ത്വം പ്രത്യഗാത്മനി തദാ ഭഗവത്യനന്ത
ആനന്ദമാത്ര ഉപപന്നസമസ്തശക്തൗ |
ഭക്തിം വിധായ പരമാം ശനൈകരവിദ്യാ -
ഗ്രന്ഥിം വിഭേദ്യസി മമാഹമിതി പ്രരൂഢം || 30 ||

സന്ധുഷ്ഠ രോഷം ഭദ്രം തേ പ്രതീപം ശ്രേയസാം പരം |
ശ്രുതേന ഭൂയസാ രാജന്നഗദേന യഥാർത്ഥം || 31 ||

യേനോപസൃഷ്ടാത്പുരുഷാൽലോക ഉദ്വിജതേ ഭൂശം |
ന ബുധസ്തദ്വശം ഗച്ഛേദിച്ഛന്നഭയമാത്മനഃ || 32 ||

ഹേലനം ഗിരിശഭ്രാതൂർധനദസ്യ ത്വയാ കൃതം |
യജ്ജഘ്നീവാൻ പുണ്യജനാൻ ഭ്രാതൃഘ്നാനിത്യമർഷിതഃ || 33 ||

തം പ്രസാദയ വത്സാശു സന്നത്യാ പ്രശ്രയോക്തിഭിഃ |
ന യാവൻമഹതാം തേജഃ കുലം നോഭിഭവിഷ്യതി || 34 ||

ഏവം സ്വായംഭുവഃ പൗത്രമനുശാസ്യ മനുർധുവം |
തേനാഭിവന്ദിതഃ സാകമൃഷിഭിഃ സ്വപുരം യയൗ || 35 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ചതുർഥസ്കന്ധേ ഏകാദശോധ്യായഃ ||